

Novice

Osebnosti

Podelitev župnije. Župnija v Šmartnem ob Paki je bila podeljena g. Francu Časli, župniku v Svečini ob severni meji.

Nesreče

Ogenj povzročil precej škode na sušilnici. Gospodarska zadruga v Mežici ima lepo sušilnico za sušenje sadja. Sušilnica je bila v zadnjem času skoraj neprestano v obratu, se je vžgala in bi bila skoraj čisto zgorela. Vneli so se okvirji, ki so bili preblizu grelnih cvi. Ogenj je uničil šest okvirjev in 200 kg sadja, katero se je sušilo. Na pomoč prizarzeli rudniški gasilci so oteli stavbo in važnejše naprave sušilnice. Škoda je precej občutna.

Najdeni preostanki hlapčevega trupla. V gozdu posestnika Potočnika v Arnačah pri št. Ilju v Slov. goricah so našli te dni v jarku ob potoku popolnoma razpadlo truplo starčka. Meso so obglodale divje zveri tako, da so visele cunje samo še na kosteh. Hitro so ugotovili, da gre za 78 letnega Ivana Gorjupa, na eno nogo hromeča ter na eno oko slepega berača ter kočarja, ki je prebival kakih 500 metrov proč

od mesta, kjer so našli njegove preostanke v bajti, in se je preživljal z beračenjem. Pri potoku ga je zadela kap, ko si je hotel oprati perilo. Njegovim sosedom njegov izgin ni bil sumljiv, ker je odhajal pogostokrat od svoje kočice za daljši čas, da si je izprosil potrebnega živeža.

Usodepoln padec z oreha. Maks Klethofer, 32 letni kovač z Zrkovske ceste na Pobrežju pri Mariboru, je splezal na oreh, da bi oklestil zrele orehe. Pri tem delu se mu je zlomila trhla veja, padel je s precejšnje višine in so ga spravili v mariborsko bolnišnico z nalomljeno hrbtenico.

Petletno dekletce podleglo opeklinam. Anica Ornik, petletna hlapčeva hčerka v Bistrici pri Rušah, se je preveč približala zakurjenemu štedilniku. Otroku se je vnela obleka in ves v plamenih je zbežal na prosto, kjer so mu strgali goreče cunje s telesa. Žrtev nesreče so koj spravili v mariborsko bolnišnico, a je umrla radi prehudih opeklin.

Dva ponesrečila z motorjem. Z motornim kolesom je ponesrečil 37 letni Ivan Vračko, mizarski mojster s Tezna pri Mariboru. Pri padcu z vozila si je poškodoval nogo. — Med vožnjo iz Marenberga v Maribor je padel z motorja 41 letni gostilni-

čar in posestnik Rudolf Šiker iz Marenberga ter si zlomil nogo. Nesreča se je zgodila, ker je pred Šikerjev motor iznenada skočil neki fant, kateremu pa se k sreči ni nič zgodilo. Ponesrečenega podjetnika so prepeljali z rešilnim avtom v mariborsko bolnišnico.

Padel iz vozečega vlaka in se ubil. V Ptujju se je zgodila huda nesreča, katero je zahtevala smrtno žrtev. V vlaku s Pragerskega proti Ptujju je bil 24 letni posestnikov sin Jožef Jordan iz Loške vasi pri Krškem. Ko je vozil vlak preko dravskega mosta v Ptuj, je padel Jordan iz nepojasnjenega vzroka iz vlaka in ga je vrglo proti železni ograji. Pri priletu ob železo si je prebil glavo, polomil obe nogi in je obležal mrtev.

Nevarna konjska brca. Ko je peljala Terezija Petek iz Rogoznice pri Ptujju konja na vojaški pregled, jo je žival z vso močjo tako brcnila, da so oddali Petkovo nezavestno v ptujsko bolnišnico.

Žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem. Franc Kukovec, krojač iz Ptujja, je bil v trgatvi v Vičancih pri Veliki Nedelji. Krojaču je hotel pokazati posestnik Milan Senjor iz Vičancev samokres, kateri se je radi neprevidnosti sprožil in je zadela kroglja Kukovca v hrbet. Obstreljeni se zdravi v ptujski bolnišnici.

Huda nesreča vtihotapljenega potnika. Neki trgovec je zadnji teden vozil jabolka iz Haloz v Ptuj. V Turnišču se mu je vtihotapil na zaboji naloženi tovorni avto 36 letni Matevž Reprat iz Stanešine pri Podlehniku. Reprat je sedel pri vožnji pod mostom na Bregu pri Ptujju na vrhu zabojev in je zadel z glavo v traverzo mosta. Suneč ga je vrgel z avtomobila na cesto, kjer je obležal v nezavesti z razbito glavo. Hudo poškodovanega so oddali v ptujsko bolnišnico.

Razne novice

Dvajsetletnica slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Vseučilišče kralja Aleksandra I.

mesto Leninove vdove prevzemam jaz vodstvo ženskih brezbožniških zvez sovjetske Rusije.« Gospa Molotov je jasno in odkrito opredelila glavni cilj komunizma.

Po smrti moža more biti samo ena vdova. Ta-le značilen primer dveh vdov po istem možu se je dogodil na Hrvaškem. Neki železničar, po veri katoličan, se je ločil v medsebojnem sporazumu brez sodnijskega postopanja od svoje po veri tudi katoliške žene. Potem je prestopil v starokatoliško cerkev, kjer je po obredu te verske sekte (ločine) sklenil z drugo ženo »zakonsko« zvezo. Po njegovi smrti je na-

stalo vprašanje, katera izmed obeh žen ima pravico do pokojnine. Ministrstvo prometa je na salomonski način določilo, da dobi vsaka izmed obeh vdov polovico pokojnine. Prva in po zakonu edino prava pokojnikova žena, sedaj vdova, pa se je pritožila zoper to salomonsko sodbo na Državni svet. Državni svet je odlok ministrstva prometa razveljavil kot nezakonit, in sicer iz razloga, ker more kristjan imeti samo eno ženo; radi tega mora biti njegov zakon veljaven samo z eno ženo, torej more po smrti biti samo ena vdova, ne pa dve.

V mrežah greha

39

Alojziji se je dopadel Štefanov nasvet. Nekam vesela se je vračala domov.

Naslednjega dne se je oglasila v pisarni vojaškega odbora.

Sprejel jo je debel možicelj, precej nizke rasti. Na nosu je imel naočnike. Po debelem steklu se je dalo sklepati, da je zelo kratkoviden.

Alojzija se je predstavila, nakar ji je možakar ponudil stol.

»Vi ste torej profesorica. Ali znate stenografirati in na stroj pisati?«

»Znam. Že pred leti sem bila tipkarica pri odvetniku Kellyju. Mogoče ga poznate?«

»Kako ga ne bi poznal! Saj je najboljši odvetnik v Pikertonu.«

»Jaz sem takrat bila pri njem, ko je vodil svojo prvo tožbo,« je nekam ponosno pripomnila Alojzija.

»Kaj je bilo to?«

»Umor. Nina Mateskas —«

»Vem,« jo je prekinil debeluhar. »Njen prijatelj je bil Kmicic. Ubila sta tretjega. Čakajte, kako se je imenoval? Aha, Pavloniš.«

»Izvrsten spomin imate!«

»O, da! — Kmicica so obesili, kajne?«

»Ne! Smrtno sodbo so spremenili na dosmrtno ječo. V Ellingtonu je zaprt, toda po nedolžnem.«

»Kako veste to?«

»Ena priča, Grenhut...«

»Grenhut?« jo je prekinil možakar. »Kak Grenhut?«

»Tisti, ki je bil mirovni sodnik.«

»Aha, tisti! Kaj je bilo z njim?«

»Trdil je, da je Kmicica videl na dan umora, dasi je ta dokazal, da je takrat bil odsoten. Sodišče je verjelo Grenhutu.«

»No, potem ga niso poznali!«

»Kako? Ali morda mislite, da bi bil zmožen krive prisege?«

»O tem sem prepričan!«

Alojzija se je čudila možakarjevi odkritosrčnosti. Ker je po njegovi zunanosti sklepala, da je juž, se ji je zdelo možno, da je imel z Grenhutom kak obračun.

Štern — tako se je namreč možakar imenoval — se seveda ni menil za Alojzijino razmišljanje. Povabil jo je k mizi in položil pred njo papir in svinčnik.

»Pišite,« je dejal, »da bom videl, kako je z vašim stenografiranjem.«

Nato je naglo začel narekovati iz neke knjige. Alojzijini prsti niso bili nič manj gibčni kot njegov jezik.

»Dovolj!« je čez čas rekel. »Sedaj pa poskusite še na stroju.«

Alojzija je ubogala. Tudi ta preizkušnja se je dobro končala.

»Jutri bova začela. Pridite popoldne ob petih.«

Potovanje klavirja čez Atlantik

V glasbeni šoli v Insterburgu imajo klavir, ki je gotovo med najslavnejšimi na svetu. Ta klavir je bil na Zeppelinu »L 129«, ko je ta zadnjikrat letel čez Atlantski ocean in se pri pristajanju v Ameriki ponesrečil. Zgrajen je iz lahkega lesa in nosi znamko »Blinz«. Svoj rekord pa je dosegel s tem, da je s Zeppelinom preletel nič manj kot 24 krat Atlantski ocean. Ko se je Zeppelin »L 129« ponesrečil, je ta klavir ostal po čudnem naključju nepoškodovan, če pa zaradi tega, ker so ga zaradi prevelikega števila potnikov morali razstaviti v posamezne dele, da bi na ta način dobili več prostora za potnike.

obhaja v Ljubljani novembra 20 letnico, ker so se vršila prva vpisovanja za zimski tečaj 1919/20 novo tvorjenega slovenskega vseučilišča od 15. novembra do 1. decembra 1919. Dne 31. avgusta 1919 pa so že bili imenovani prvi redni profesorji. Ob dvajsetletnici lahko zremo Slovenci s ponosom na delo našega vseučilišča, s katerim si je priboril po tolikoletnih borbah uresničeni najvišji slovenski kulturni zavod velik ugled v državi in inozemstvu.

Čaplja iz Varšave ustreljena na Gorenjskem. V Radovljici na Gorenjskem je zadnje dni ustrelil neki lovec veliko čapljo, ki je imela na nogi obroček iz Varšave.

Pregled (licenciranje) bikov in merjascev v okrajih Dravograd, Brežice in Slovenske Konjice

Kmetovalci, ki nameravajo pripuščati bike in merjasec v prihodnjem letu, naj iste dajo oceniti posebni komisiji. Kdor ne bo imel od komisije pregledanega in odobrenega bika ali merjaseca, istega ne bo smel pripuščati; če pa bi to storil, bo kaznovan, bik ali merjasec pa se mu bo na njegove stroške kastriral. Komisija banske uprave bo pregledovala bike in merjasec po sledečem vrstnem redu:

Okraj Dravograd

Dne 10. oktobra, torek, ob 8 dopoldne pri Zgajnerju (pri mostu) za občino Muta, Vuzenica in Dravograd (vsa občina).

V sredo, 11. oktobra, ob osmih na sejmišču v Guštanju za občino Guštanj, ob desetih na sejmišču v Prevaljah za občino Prevalje; ob eni popoldne na sejmišču v Mežici za občino Mežico; ob treh popoldne v Črni pri Matevžu za občino Črna.

V četrtek, dne 12. oktobra, ob osmih na sejmišču v Marenbergu za občino Marenberg, ob 11 v Kosovi koči v Hudem kotu za občino Vuhred in Ribnica; ob treh popoldne v Breznem pri Potočniku za občino Kapla in Remšnik; ob petih popoldne pri ožbaltski cerkvi za občino Kaplo.

Okraj Brežice

V torek, dne 10. oktobra, ob devetih v Sevnici na sejmišču za občino Sevnico; ob 11 v Podgorju

pri Pipanu za občino Zabukovje; ob dveh popoldne na Blanci pri občini za občino Blanc.

V sredo, dne 11. oktobra, ob osmih v Rajhenburgu na sejmišču za občino Rajhenburg in Senovo; ob desetih v Koprivnici; ob enajstih na Pokleku za občino Podsredo; ob treh popoldne v Brežicah na sejmišču za občino Brežice in Čatež; ob petih popoldne na Jesenicah za občino Velika Dolina.

V četrtek, 12. oktobra, ob osmih na Dol. Pohanci za občino Videm ob Savi, Zdole, Sromlje, Artiče; ob desetih v Globokem za občino Globoko in Pišcece. (Za občino Bizeljsko, ki je okužena po slinavki, se bo čas licenciranja naknadno določil.) Ob dveh popoldne v Kapelah na sejmišču za občino Kapela; ob štirih popoldne v Dobovi za občino Dobova.

Okraj Slov. Konjice

13. oktobra ob pol osmih zjutraj na sejmišču v Konjicah, ob 10.30 v Zrečah pri gostilni Kračun, ob pol dveh popoldne v Križevcih pri Furmanu, ob pol treh na sejmišču v Vitanju.

Dne 14. oktobra ob pol osmih zjutraj na sejmišču v Oplotnici, ob pol 10 v Tetanju pri gostilni Guček, ob eni popoldne v Žičah pri gostilni Gorican in ob treh popoldne v Ločah pri gostilni Kračun.

Primarij dr. Černič spet redno ordinira v sanatoriju, Tyrševa 19, Maribor. 1442

Obžalovanja vredni slučaj

Kaznjenci so se hoteli z uporom dokopati na svobodo. Na posestvu Terezije Zupanc v Marenbergu je zaposlena skupina desetih kaznjencev iz mariborske kaznilnice, ki tudi stanujejo s svojim paznikom v marenberškem gradu. Te dni pa se je zahotelo nekaterim kaznjencem po svobodi, ker je Marenberg blizu nemške meje. Upri so se pazniku trije kaznjenci: na pet let obsojeni Miha Hode, na 14 mesecev obsojeni Franc Rojko in na osem let obsojeni Miha Petančič. Ko bi se morali na večer kaznjenci podati v svojo sobo, sta napadla Hode in Rojko paznika Jožefa Veršiča. Pazniku pa je le uspelo, da je s pomočjo enega civilista ugnal omenjena, ju zaprl v sobo in poklical orožnike na pomoč. Hode je skušal medtem ostale tovariše pregovoriti, da bi vdrl s silo na prosto in bi pobegnili. Pomagal mu je pri tem Petančič. Kaznjenci so začeli v sobi kričati ter silovito razbijati po vratih, dokler ni napravila reda orožniška patrolja. Puntarsko trojico so odvedli orožniki v mariborsko kaznilnico. Pozneje so dognali, da je bil prav za prav glavni vzrok upora alkohol. Prešali so jabolka in pri tem delu je uspelo Hodetu in Rojku, da sta se zmuznila v

Celo skladišče v želodcu

V tržaško mestno bolnišnico so pred kratkim oddali moža, ki bi mu morali operirati želodec. Rentgenska preiskava je sicer že prej pokazala, da je v želodcu celo število različnih predmetov, uspeh operacije pa je bil celo za zdravnike presenetljiv. Iz želodca so namreč vzeli naslednje predmete: 24 svinčnikov, 3 polnilne peresnike, vilice, žlico, 18 ključev različnih velikosti, vijak, nekoliko starih kovancev, odpirac za sardinske škatle, 3 toke za cigarete, 2 žepna noža, 2 igli, 4 kovanec po dve liri, kovanec za 50 centesimov in verižico za ključ. Možak je operacijo dobro prenesel in je pozneje samo vprašal, dali so našli denar, ki ga je bil požrl pred dalj časa.

Alojzija je bila naslednjega dne pet minut pred določeno uro v pisarni. Štern jo je že pričakoval s šopom spisov, ki jih je bilo treba prepisati v več izvodih.

Alojzija se je resno lotila dela. Zdelo se ji je, da je njeno pisanje najmanj tako važno kot streljanje na bojišču. Ko je končala s prepisovanjem, ji je Štern začel narekovati pisma. Okrog pol osmih je bilo tudi tega dela konec in Alojzija je lahko odšla.

Dnevi so hitro minevali. Za Alojzijo so bili vsi enaki. Med dnevom je v zavodu pomagala sestri Benigni, proti večeru pa je šla v pisarno vojaškega urada. Pri tem prostovoljnem, brezplačnem delu je bila tako vestna, da jo je Štern občudoval.

Ko je Alojzija nekega dne spet prišla ob določeni uri, jo je Štern sprejel z obvestilom, da bosta delala samo kake pol ure, ker bo moral iti na neko bojevniško zborovanje, ki mu bo celo predsedoval. Po preteku pol ure se je odpravil domov, da bi se preoblekel. Pri odhodu je rekel Alojziji, naj gre tudi ona na zborovanje, ker je namenjeno vsem, ki se zanimajo za vojno, zlasti pa tistim, ki sodelujejo pri vojaških dobrodelnih ustanovah.

Ker Alojzija ni imela nujnih opravkov, je res šla na zborovanje. Ko je šla počasi po širokih stopnicah v prvo nadstropje mestne hiše, jo je od zadaj nenadoma prijel za roko močna moška roka. Naglo se je okrenila in osupnila. Pred njo je stal odvetnik Kelly v novi častniški uniformi.

»Kaj to pomeni? Ali boste tudi vi šli v vojno?«

»Da. Pojutrišnjem se bom javil in čez nekaj tednov se bomo peljali proti Franciji.«

»In kaj bo z vašo družino?«

»Ne bo ji sile. Nekaj časa me bo že mogla pogrešati. Zakaj pa človek, ki ima ženo in dva otroka, ne bi mogel iti v vojno? Če se mi bo primerilo kaj hudega, bo žena dobila zavarovalnino, ki bo zadoščala za preživljanje treh ljudi.«

Medtem sta prispela do dvorane, ki je bila že precej napolnjena. Kelly je iskal stole. Neki sluga ga je spoznal in mu preskrbel dva stola.

Kelly se je nekaj časa oziral po dvorani in iskal znane obraze. Alojzija ga je medtem skrivaj opazovala. Njegov obraz je bil še svež kot pred leti, toda lasje so bili sivi.

»Ali ste zadnji čas bili pri Štefanu?« se je odvetnik nenadoma obrnil.

»Pred dvema tednoma sem bila pri njem.«

»Jaz pa se moram obtožiti. Že eno leto nisem bil pri njem. Tudi ta obisk spada med tiste stvari, na katere se vsak dan pripravljam, a nikdar ne pridem do tega, da bi jih izvršil.«

»Zelo bi me veselilo, če bi ga obiskali. Ali ne morete nič storiti v njegovi zadevi?«

»Nič. Obnovitev razprave brez novih dokazov ni mogoča. Teh pa ni.«

»To je vendar grozno, da mora toliko let trpeti brez vsake krivde!«

(Dalje sledi)